

Enkel fråga till Individ- och familjenämndens ordförande: Ska försörjningsstöd i Umeå påverkas av ideella skadestånd eller ideella ersättningar?

Till Umeå kommunfullmäktige

2015-08-31

Bakgrunden till frågan kan behöva tydliggöras. Den som utsatts för ett allvarligare brott mot sin person har ofta rätt till olika former av skadestånd av gärningsmannen eller, om denne inte kan betala, ersättning från en egen försäkring eller i tredje hand brottsskadeersättning av statliga medel via Brottsoffermyndigheten.

Vissa poster kan avse kompensation för förlorad inkomst i samband med behandling för skadorna på grund av brottet och en rehabiliteringsperiod eller för minskad framtida förvärvsförmåga. Att sådana poster påverkar försörjningsstödet är både fullt rimligt och riktigt. Brottsoffret har också rätt till ersättning för sina kostnader för behandlingsinsatser.

Ideella poster som ersättning för sveda och värk, lyte och men eller kränkning är däremot poster som är avsedda att åtminstone i någon mån kompensera de negativa upplevelserna av smärta, bestående skada eller beträffande kränkningen för upplevelsen av själva brottet. Dessa poster ska fungera som ”plåster på såren” och ge möjlighet till åtminstone något positivt för brottsoffret som motvikt till svåra upplevelser på grund av brottet.

Ett brottsoffer som är beroende av försörjningsstöd riskerar att få besked att det stödet inte längre ska utgå utan hen kan förväntas använda också de ideella posterna till sin basförsörjning. Detta innebär att för den som har en god eller rimlig ekonomi fungerar de ideella posterna som tänkt med möjlighet till något extra som upprättelse efter att ha utsatts för brott, medan den som är beroende av försörjningsstöd riskerar att få fortsätta leva på sin ganska fattiga och grå nivå.

Syftet med de ideella ersättningarna förstärks av att de i princip också är undantagna från utmätning enligt Utsökningsbalken 5 kap. 7 §. Till stöd för att den som utsatts för brott bör få använda sitt ideella skadestånd eller ersättning för deras egentliga syfte kan man dessutom åberopa den så kallade brottsofferparagrafen i socialtjänstlagen, 5 kap. 11 §. Där markeras socialtjänstens ansvar för att ge stöd till alla brottsoffer som har behov av det och att socialtjänsten har ett särskilt ansvar för kvinnor som utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående och barn som utsatts för brott eller bevittnat våld av eller mot en närstående.

För den kommunala budgeten torde detta vara av marginell betydelse. För det enskilda brottsoffret har däremot dessa ideella ersättningsposter ett värde utöver pengarna i sig, ett symbolvärde som kan betyda mycket för upprättelse och självkänsla.

Vänsterpartiet frågar därför:

- Ska praxis i Umeå vara att försörjningsstöd inte påverkas av ideella poster av skadestånd eller ersättning på grund av brott?

Guðrun Nordborg
Vänsterpartiet

